

о. Олег Чупа, викладач ДДС

Інколи окремі вислови із творів Святих Отців співзвучні з мовою сучасних бестселерів, які заманюють читачів на свої сторінки, обіцяючи розкрити секрети швидкого успіху. «Хочеш досягти успіху – працюй!», – відповів одному юнаку св. Варсонуфій Великий (+563). Але якщо сучасна людина під успіхом розуміє статки й оплески, то цей святець під успіхом мав на увазі перемогу над гріхом. Отож якщо ми налаштувались позбуватись гріхів, то слід готуватись до праці.

Навіщо ця праця? Для чого взагалі противитися гріхам? Щоб вони не стали звичкою, або перестали нею бути. Коли гріх стає звичкою, тоді людина немовби наймається у наймити. І деколи навіть ми самі не можемо пояснити, чому продовжуємо грішити, або ж виправдуємо вчинки різними поясненнями, але, насправді, нам просто кортить повторювати цей гріх знову і знову. Авва Доротей, щоб наочно зобразити плачевний стан, в який потрапляє тоді людина, розповідає про те, як прийшов до нього один брат-монах, прохаючи про молитву: «Отче, помолись за мене, бо маю звичку красти харчі». Авва Доротей, будучи тоді ще молодим монахом, пішов до ігумена монастиря і отримав дозвіл допомогти цьому бідному брату так, як сам вважає за потрібне. Після цього Доротей попросив брата, який завідував харчами, щоб той видавав цьому монаху стільки харчів, скільки він потребує, щоб у такий спосіб усунути причину для крадіжок, тобто недоїдання. Але за якийсь час цей монах прийшов до Доротея і зізнався, що продовжує красти харчі «просто так». Доротей не стримався і поцікавився, а що ж він робить з цим надлишком їжі. Виявилось, що той просто викидав її тваринам, бо сам уже не мав змоги так багато з'їсти. Так цей бідолаха став наймитом своєї звички красти.

Інколи видається, що скільки з гріхами не борись, а вони все одні й ті ж. А це знеохочує. Багато з древніх святих походили із землеробських родин. З дитинства батьки привчали їх до важкої праці. Тому серце людини святі полюбляли порівнювати з полем, з якого треба виполоти бур'ян, а натомість насадити благородні рослини. Якщо землероб брався сам обробити велике поле, то він розумів, що за день це не зробити, тому розділяв

роботу на декілька днів. Що це давало йому? Спокійну атмосферу для праці. Бо якщо хтось переймався розміром поля, то, врешті-решт, знеохочувався і взагалі не брався за роботу. Так варто налаштуватися і на духовну боротьбу. Поле для праці величезне, гріхів чимало, але, трудячись по нашій силі, ми день за днем рухатимемось уперед – лихі звички слабнуть, а добрі міцнішають.

Окрім працьовитості є ще одна важлива чеснота, без якої боротьба з гріхом не зрушить з місця. Це – смирення. «Навчіться від Мене, – каже Ісус, – бо Я лагідний і смиренний серцем» (Мт 11,29). Якщо працьовитості можна навчитися навіть від людей, що далекі від віри, то смирення можна навчитися тільки в Бога. Це така риса, яка здебільшого є в погорді між людьми, однак у Бога вона на високому рахунку.

Бажаючи звільнитися від якогось гріха, варто пам'ятати, що це стається тільки завдяки дії Божої благодаті. Цар Давид, який випросив у Господа прощення двох великих гріхів – вбивства і перелюбу, – запевнив навіки тих, хто молитиметься його покаяний псалом: «Серцем сокрушеним і смиренным Бог не погордить» (Пс 50,19). Тож у боротьбі з гріхом не варто сподіватися на власні сили, бо вони мізерні, а уповати на поміч від Бога, Йому ж і приписувати наші звитяги. Так людина вберігає себе від гордості, яка затуманювала очі фарисеїв, котрі зневажали явних грішників. Так людина пригадує собі важливу істину: боремось з гріхами ми – а звільняє від них Господь.

о. Олег ЧУПА, Гріхи долаються тільки працьовитістю і смиренням // СЛОВО №3 (75)